

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wprowadzenie	13
ROZDZIAŁ I. Charakterystyka skargi kasacyjnej	21
1. System kasacyjny a system rewizyjny	21
2. System środków zaskarżenia w ujęciu historycznym	26
3. Charakter skargi kasacyjnej	32
ROZDZIAŁ II. Znaczenie dostępu do Sądu Najwyższego	53
1. Funkcje Sądu Najwyższego	53
1.1. Uwagi wstępne	53
1.2. Ujednolicanie orzecznictwa	55
1.3. Nadzór judykacyjny	60
1.4. Edukacyjne znaczenie orzecznictwa Sądu Najwyższego	63
1.5. Rola Sądu Najwyższego w społecznym odbiorze	65
1.6. Wypełnianie funkcji a konieczność wprowadzenia ograniczeń w dostępie do Sądu Najwyższego	67
2. Dostęp do Sądu Najwyższego w kontekście praw strony i zasad postępowania cywilnego	71
2.1. Uwagi wstępne	71
2.2. Prawo do sądu a prawo do zaskarżenia orzeczenia	72
2.3. Prawo do rzetelnego procesu	81
2.4. Szybkość i sprawność postępowania	83
3. Uregulowania prawne i tendencje w Europie	88
3.1. Zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy	89
3.2. Przegląd regulacji wybranych państw europejskich	93
3.2.1. Prawo francuskie	93
3.2.2. Prawo włoskie	97
3.2.3. Prawo hiszpańskie	100
3.2.4. Prawo niemieckie	101
3.2.5. Prawo austriackie	107
3.2.6. Prawo słoweńskie	108

3.2.7. Prawo litewskie	112
3.2.8. Prawo angielskie	113
4. Dostępność skargi kasacyjnej	115
ROZDZIAŁ III. Dopuszczalność <i>sensu stricto</i> skargi kasacyjnej	130
1. Istnienie zaskarżonego orzeczenia	130
2. Interes prawny – <i>gravamen</i>	135
3. Legitymacja do wniesienia skargi kasacyjnej	145
3.1. Uwagi wstępne	145
3.2. Legitymacja jako uprawnienie strony postępowania	146
3.3. Legitymacja interwenienta ubocznego	153
3.4. Legitymacja podmiotów utożsamianych z ochroną interesu publicznego	155
4. Zaskarżalność orzeczenia	162
4.1. Uwagi wstępne	162
4.2. Wyczerpanie toku instancji	163
4.3. Prawomocność zaskarżonego orzeczenia	167
4.4. Orzeczenie kończące postępowanie w sprawie	171
4.5. Zaskarżalność w zależności od rodzaju orzeczenia	174
4.5.1. Wyroki	174
4.5.2. Postanowienia	180
4.6. Zaskarżalność sentencji orzeczenia	186
4.7. Zaskarżalność w wypadku wydania orzeczenia w niewłaściwej formie	189
5. Ograniczenia <i>ratione materiae</i>	192
6. Ograniczenia <i>ratione valoris</i>	203
6.1. Uwagi wstępne	203
6.2. Zróżnicowanie progu kwotowego	205
6.3. Sprawy o prawa majątkowe, niemajątkowe i „mieszane”	211
6.4. Obowiązek wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia	218
6.5. Niemożność modyfikowania wartości przedmiotu zaskarżenia	222
6.6. Chwila oceny wartości przedmiotu zaskarżenia	224
7. Terminowość wniesienia skargi kasacyjnej	226
7.1. Uwagi wstępne	226
7.2. Dwustopniowość warunków zachowania terminu	228
7.3. Zapowiedź skargi kasacyjnej	228
7.4. Termin do wniesienia skargi	236
7.5. Przywrócenie terminu	239

7.6. Termin do wniesienia skargi przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka	249
7.7. Wniesienie do właściwego sądu	251
7.8. Wielopodmiotowość	254
7.9. Możliwość ponownego wniesienia skargi	256
8. Dopuszczalność <i>sensu stricto</i> skargi kasacyjnej w innych rodzajach postępowania cywilnego.	259
8.1. Uwagi wstępne	259
8.2. Dopuszczalność skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym	260
8.3. Dopuszczalność skargi kasacyjnej w postępowaniu egzekucyjnym	263
8.4. Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed takim sądem.	265
8.5. Dopuszczalność skargi kasacyjnej w prawie upadłościowym i naprawczym	268
ROZDZIAŁ IV. Dopuszczalność – prawidłowość wniesienia skargi kasacyjnej	
1. Formalizm postępowania kasacyjnego	272
1.1. Podwyższenie wymagań formalnych w postępowaniu kasacyjnym	272
1.1.1. Podział na elementy konstrukcyjne i formalne skargi kasacyjnej	277
1.1.2. Weryfikowanie braków skargi kasacyjnej	281
1.1.3. Weryfikowanie braków odpowiedzi na skargę kasacyjną	285
1.1.4. Usuwanie braków skargi kasacyjnej przez skarżącego	287
1.2. Wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.	288
1.2.1. Oznaczenie skarżonego orzeczenia.	289
1.2.2. Wskazanie granic zaskarżenia.	290
1.2.3. Przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie.	294
1.2.4. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie	295
1.2.5. Wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia wraz z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany.	300
1.3. Wymagania formalne skargi kasacyjnej	304

1.3.1. Oznaczenie sądu	305
1.3.2. Oznaczenie stron oraz wskazanie sygnatury akt sprawy	306
1.3.3. Oznaczenie rodzaju pisma	307
1.3.4. Osnowa pisma.	308
1.3.5. Pozostałe wymagania formalne.	309
2. Wymaganie wniesienia skargi kasacyjnej w języku urzędowym	313
3. Podstawy skargi kasacyjnej.	316
3.1. Uwagi wstępne	316
3.2. Istota podstaw kasacyjnych.	317
3.3. Przytoczenie podstaw kasacyjnych	328
3.4. Uzasadnienie podstaw kasacyjnych.	332
3.5. Podstawy skargi kasacyjnej Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka	334
3.6. Niemożność oparcia skargi na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów	339
3.7. Niemożność oparcia skargi na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy	354
4. Przymus adwokacko-radcowski	358
4.1. Istota i cel wprowadzenia przymusu adwokacko-radcowskiego. .	358
4.2. Ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym	362
4.3. Konsekwencje naruszenia uregulowania o przymusie adwokacko-radcowskim	366
4.4. Wykazanie pełnomocnictwa	370
4.5. Podmioty uprawnione do zastępstwa strony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.	374
4.6. Zakres czynności związanych z przymusem adwokacko-radcowskim	384
5. Koszty postępowania kasacyjnego	394
5.1. Uwagi ogólne	394
5.2. Opłaty związane z postępowaniem kasacyjnym	399
5.3. Zwrot kosztów postępowania kasacyjnego	402
5.4. Zwolnienie od kosztów postępowania.	405
5.5. Koszty postępowania związane z udziałem Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka	409
ROZDZIAŁ V. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – przedsąd kasacyjny	412

1. Istota przedsądu kasacyjnego	412
2. Geneza przedsądu kasacyjnego	415
2.1. Przedsąd na ziemiach polskich w czasie rozbiorów.	415
2.2. Brak przedsądu w II RP oraz w PRL	418
2.3. Wprowadzenie przedsądu kasacyjnego	420
2.4. Modyfikacja instytucji przedsądu kasacyjnego	423
3. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.	427
3.1. Istotne zagadnienie prawne	427
3.2. Potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów	431
3.3. Nieważność postępowania	435
3.4. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej	438
3.5. Podział przesłanek ze względu na adresata.	442
3.6. Zwroty niedookreślone w przesłankach przedsądu.	443
4. Charakter wstępnego badania skargi kasacyjnej.	444
5. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie.	448
6. Wymaganie graficznego wyodrębnienia okoliczności uzasadniają- cych przyjęcie skargi do rozpoznania	451
7. Znaczenie odpowiedzi na skargę kasacyjną na etapie przedsądu	454
8. Dokonywanie przedsądu kasacyjnego.	455
8.1. Uwagi ogólne	455
8.2. Skład sądu	457
8.3. Orzekanie na posiedzeniu niejawnym.	458
8.4. Uzasadnianie postanowień o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania	459
8.5. Niezaskarżalność postanowienia o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania	465
9. Zastosowanie przedsądu do spraw sprzed nowelizacji Kodeksu po- stępowania cywilnego.	467
ROZDZIAŁ VI. Ocena dostępu do Sądu Najwyższego.	476
1. Ocena możliwości wnoszenia skargi kasacyjnej	476
2. Hierarchia instytucji umożliwiających wnoszenie skargi kasacyjnej	499
3. Dopuszczalność skargi kasacyjnej jako wyjątek	503
4. Możliwość dostępu do Sądu Najwyższego	506
Podsumowanie	513
Bibliografia	523